

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır Barosu, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği ve İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin gerek aileler gerekse de mahpuslar tarafından yapılan başvurular üzerine son dönemlerde yaşanan hak ihlallerinin tespiti için 2023 yılı haziran ayı içerisinde, Diyarbakır'da bulunan cezaevlerine rutin ziyaretler gerçekleştirmiş ve bu görüşmeler sonunda edindiği tespit ve izlenimler hakkında rapor hazırlamışlardır.

Diyarbakır 2 ve 3 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda bulunan mahpuslardan alınan beyanlar ve yaşanan hak ihlallerine ilişkin tespitler şöyledir;

- Tutuklandıktan sonra cezaevine getirilen çok sayıda mahpusun çıplak aramaya zorlandığı, itiraz edenlere darp uygulanıp disiplin cezası verildiği,
- Koşullarda 16 ranza olmasına rağmen 30 yakın mahpusun koşullarda kaldığı ve birçok mahpusun yerde yatmak zorunda kaldığı,
- Yemeklerin besin kalitelerinin düşük olduğu, çeşitlerin ve porsiyonların az olduğunu ve yemeklerin yapılışında hijyen kurallarına uyulmadığı,
- Cezaevinde yeterli doktor ve sağlık personelinin bulunmadığı, hastane sevklerinin yapılmadığı, sevklerin olması durumunda da ters kelepçeyle tedavi dayatıldığı,
- Sevklerde mahpuslara tacize varan aramalar yapıldığı ve itiraz edenlere disiplin cezası verildiği,
- Bir mahpusun ön dişleri olmaması nedeniyle tedavi talep ettiği ancak 3 aya yakın süredir bu talebe yanıt verilmediği, mahpusun bu durumdan dolayı yemek yiyemediği,
- Bir mahpusun hemoroit kanaması sebebiyle yattığı yatağın kanlar içerisinde kalmasına rağmen 1 ay sonra tedaviye götürüldüğü,
- Sosyal faaliyetlerin engellendiği, kursların açılmadığı,
- Kantin fiyatlarının fahiş olduğu ve birçok ürün ve malzemenin bulunmadığını,
- Sadece cezaevi idaresinin belirlediği kanalların izlenilmesine izin verildiği,

- Kalp ve tansiyon hastası bir mahpusun aynı kampüste bulunan 2 çocuğuyla aynı koğuştaki kalma isteğinin gerekçesiz bir şekilde reddedildiği,
- Mahpusların ziyaretçi olarak yazdırdıkları kişiler hakkında yapılan tahkikatların 1 yıla varan sürelerle uzadığını, buna ilişkin itirazlara da emniyet ve jandarmadan cevap gelmediği gerekçesinin verildiğini, ret cevaplarına ilişkin ise sadece “güvenlik” yanıtı verildiği,
- Sevk taleplerine gerekçe sunulmadan ret cevabı verildiği ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- İlgili cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin araştırılması ve kusuru bulunan cezaevi idaresi hakkında işlem başlatılması için bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 2- İlgili cezaevlerinde çıplak arama uygulaması yapan kişiler hakkında bir işlem yapacak mısınız?
- 3- İlgili cezaevlerinde çıplak arama uygulamasına itiraz eden kaç mahpusa hangi disiplin cezaları verilmiştir?
- 4- İlgili cezaevlerinde koğuşların kapasitesinden fazla mahpus neden tutulmaktadır? Mahpusların yerde yatırılmasından haberdar mısınız?
- 5- İlgili cezaevinde günlük kaç kalori yemek mahpuslara verilmektedir? Cezaevlerinin yemek hanelerinin hijyen kontrolleri ne sıklıkla yapılmaktadır?
- 6- İlgili cezaevinde kaç doktor ve sağlık personeli bulunmaktadır? Hastane sevklerinin zamanında yapılmamasının yarattığı mağduriyetlerin giderilmesi noktasında bir çalışmanız olacak mıdır?
- 7- Ters kelepçeyle tedavi dayatılması insan haklarına aykırı bir uygulama değil midir? Bu uygulamanın kaldırılması için bakanlık olarak bir girişiminiz olacak mıdır?
- 8- Sevklerde tacize varan aramalara itiraz eden kaç mahpusa hangi disiplin cezası verilmiştir?
- 9- Mahpusların sağlık hakları neden engellenmektedir? Mahpusların sağlık hakkını engelleyen cezaevi idaresi hakkında idari bir işlem yapacak mısınız?
- 10- İlgili cezaevlerinde sosyal etkinlikler neden engellenmektedir?
- 11- İlgili cezaevinde hangi kanalların izlenmesine izin vardır? Bu kanallar hangi kriterlere göre seçilmiştir? Yasaklı olan kanalların yasaklı olma gerekçeleri nelerdir?
- 12- Kalp ve tansiyon hasta mahpusun çocuklarıyla aynı koğuştaki kalmasına neden izin verilmemektedir?
- 13- Ziyaretçilere yönelik gerçekleştirilen tahkikatların hızlı sonuçlandırılması için emniyet müdürlüğü ve jandarma komutanlığıyla ortak bir çalışma yapacak mısınız?
- 14- Son bir yıl içerisinde ilgili cezaevlerinde kaç sevk talebi reddedilmiştir? Bu taleplerin reddedilme gerekçeleri nelerdir?